

RUSKI REALIZEM

Ruski realisti so posegli v sam vrh svetovne književnosti. Nekateri predstavniki ruskega realizma so močno vplivali na najmodernejši svetovni roman (Dostojevski). Ruski realizem se po motiviki zelo razlikuje od Z evropskega. Ruski predstavniki so opisivali plemstvo in kmete. Pisatelji so razmere na vasi velikokrat osvetljevali kritično. Najpomembnejši predstavniki so: GOGOLJ, TOLSTOJ, DOSTOJEVSKI

GOGOLJ

V njegovih zadnjih delih najdemo vrsto značilnosti romantike, medtem ko kasneje njegovo delo vključuje vse stopnje realizma, zlasti kritičnega. Gogolj je predstavnik kratke proze, romanov pa tudi dramatike. Njegova pomembnejša dela:

*VEČERI NA PRISTAVI BLIZU DIKANIJE zbirka povesti ,folklorizirajoči realizem

*MIRGOLOT značilna povest- Taras Bulba (ljubezen do domovine)

*PETERBURŠKE POVESTI (satirične prvine in groteska)

Značilna povest PLAŠČ (Akakij Akakijevič - antijunak) Novela je dvodelna-zgodba (realistična pripoved + epilog - dodatek (nadrealistična pripoved)). Akakij je vse življenje služil z ljubeznijo, nazadnje pa si je zaželel novega in toplega plašča. Ko si ga je končno le lahko kupil, so mu ga na poti domov ukradli. Ljudje so ga napotili k človeku, ki bi mu lahko z zvezami pomagal, vendar napihnjeni človek se za njega sploh ne zanima in ga odslovi. Zaradi snežnega meteža in močnega vetra se na poti domov prehladi, zboli in kmalu umre. Toda po smrti se vrača k živim - po svoj plašč, po svoje "ukradeno" življenje. Akakijev plašč je zato "simbol ekscentrične varnosti" in minljivosti.

*MRTVE DUŠE zamislil si je trilogijo romanov , ki naj bi bili zgrajeni kot Božanska komedija. Napisal je samo prvi roman Pekel fevdalne Rusije . Delo je izrazito protifevdalno.V njem je pretiraval z ruskimi fevdalci in njihovimi kmeti. To je kritični roman. Roman Mrtve duše vsebuje vse stopnje realizma, poleg kritičnega tudi opisni in psihološki.

TOLSTOJ

*TRI SMRTI zbirka treh novel (vpliv na Kersnikove Kmetske slike). V tem delu opisuje drevesa, smrt histerične aristokratije in smrt kmeta.

*ANA KARENINA družinsko družbeni roman

Sestavljen je iz dveh delov, ki se med seboj prepletata. V enem delu opisuje življenje v mestu, v drugem pa življenje na vasi. Ana živi v mestu,izhaja iz meščansko plemiškega sloja. Poročena je z bogatim Kareninom. Zakon je uspešen samo na videz. Ana se spozna z bogatim Wronskim, splete se ljubezen in Ana zapusti Karenina. Zaradi ljubezni do Wronskega družba Ano izloči. Ker je bila prepričana, da se ljubezen krha, se vrže pod vlak. Življenje na vasi pa Tolstoj idealizira. Vaški plemič Levin (podoba Tolstoja samega) in Kitty živita srečno. Levin skrbi za kmete, izobrazbo in zdravje.

*VOJNA IN MIR zgodovinsko družbeni roman

V tem romanu opisuje Napoleonovo osvajanje Rusije, Moskve, pomembne bitke in Napoleonov odhod. V družbenem tega romana pa opisuje življenje v zaledju tako, da s tremi glavnimi junaki osvetli življenje plemstva v tistih časih. Tudi tu se oba dela prepletata, saj glavni junaki delajo kot prostovoljci v vojni.

*VSTAJENJE , roman, simbolični naslov

Govori o družbenem vstajenju glavnega junaka. Plemič Nehljudov se kot porotnik na sodišču zave, da je kriv tragične usode nekdanje znanke Katje. Ko razmišlja o njeni usodi, kritično ocenjuje razmere v takratni Rusiji . Poskuša ji pomagati tako, da bi se z njo poročil in Katji ne bi bilo treba v zapor. Katja ga kljub temu zavrne. Roman je psihološko poglobljeno delo z značilnostmi kritičnega realizma.

*MOČ TEME in ŽIVI -dramski deli

Prikazuje razmere na podzemlju še bolj mračne kot so bile.

Tolstoj je bil edini, ki je opisoval tudi podzavest. Zanima ga predvsem notranji svet junakov.

DOSTOJEVSKI

Na začetku je pod vplivom Gogolja. V svojih zgodnjih delih opisuje človeka kot majhnega in nepomembnega. Prevladuje predvsem psihološki realizem, nekaj pa je tudi opisnega in kritičnega.

*DVOJNIK , kritični roman

Opisuje življenje v Sibiriji. Prikaže razmere med obravnavo političnih in navadnih zapiskov.

Kasnejši romani skušajo odgovoriti na pisateljeva razmišljanja o človeku in veri.

ZLOČIN IN KAZEN

Dostojevski razvije svoje prepričanje, da je na svetu vse dovoljeno, če ni boga.

Glavni junak ubije staro oderuhinjo, da bi tako dokazal, da so nekateri ljudje nepotrebni. V življenju hoče biti zmagovalec in samemu sebi dokaže, da ni upravičen nihče soditi drugemu. Spozna, da je edini pravi sodnik človekova vest.

*PONIŽANI IN RAZŽALJENI, , psihološki roman

Prikazuje razlike med sloji. Osrednja zgodba je ljubezenska, ki pa se tragično konča. Je družbeno kritični roman.

*IDIOT

Govori o zadnjem plemiču iz svojega rodu. Zdravil se je v Švici, ob vrnitvi v Moskvo ga imajo vsi za idiota. Bil je dober človek in je iskal samo dobro ter pri tem spoznal, kako je življenje grdo.

*BRATJE KARAMAZOV, trilogija romanov

Oče Karamazov ima tri sinove. Prvi predstavlja vero, 2. ljubezen, 3. razum. Očeta niso marali in tretji sin je pregovoril slugo, naj ubije očeta. Za umor je bil obsojen drugi sin.